

NYHETSBREV

Nr 4 2003

Rovdjurscenter, Ekshärad

Lokal förankring

Efter drygt tre år som EU projekt har The Big Four of Scandinavia nu avslutats. Hur ser då livet ut efter EU pengarna ?

Under hösten har en rapport framlagts angående Rovdjurscentrets framtid. Rapporten baseras bl a på ett antal intervjuer och innehåller slutsatser och rekommendationer till projektets ägare om hur centret bör drivas vidare.

Grundproblemet är att kostnaderna för centret inte täcks av de intäkter som besökarna genererar. För att råda bot på detta missförhållande finns två lösningar. Endera

får man minska kostnaderna eller öka intäkterna som står i relation till antalet besökare.

Att minska kostnaderna innebär att de verksamheter med den tillgänglighet och service som bedrivs idag inte längre är möjlig att tillhandahålla.

Att öka besöksantalet på befintlig plats innebär att vi måste öka attraktionskraften till rovdjurscentret. Eftersom verksamheten idag bedrivs i hyrda lokaler med oviss framtid, är en vidareutveckling av besökscentret på Nygård inte att föredra.

Brist på lokal förankring uppdragades också under inter-

vjuerna. Lokal förankring är en viktig ingrediens, i synnerhet vid uppbyggnad av ett så ifrågasatt och känsloladdat projekt som ett informationscenter om rovdjur innebär.

Den lokala samhällsföreningen ETF har under utredningstiden visat intresse för rovdjurscenters verksamhet. De har planer på nybyggnation vid stugbyn på Ekesberget och just nu utreds tänkbara effekter och kostnader för en införlivning av rovdjursinformation i denna byggnad. Några av effekterna är delade lokalkostnader och ökade utvecklingsmöjligheter.

Maria Nordmark, Projektledare

*God Jul och
Gott Nytt År!*

Tillönskas ni från oss på Rovdjurscenter

VILTBIOLOGENS SPALT

Ulvemysteriet - ett mysterium i sig

Rykten om utplantering av varg i Skandinavien har florerat med olika intensitet sedan 70-talet. De seglivade ryktena tenderar att ta ny fart närhelst och varhelst en nyetablering av varg sker.

Den 22 september visades dokumentären "Ulvemysteriet" i norska TV2. Sällan har ett mer vinklat program skådats. Programmet utgör tydligt ett försök att bevisa att den skandinaviska vargstammen härrör från utplanterade vargar. Istället för att kritiskt och objektivt granska påståenden och indicier i sammanhanget, frångår norska TV2s dokumentärredaktion god journalistisk sed på alla tänkbara sätt.

I sina försök att stärka hypotesen ägnas programmet åt att lyfta fram mer eller mindre trovärdiga fakta som enbart talar för en utplantering av varg, medan motsäggande men

relevant information utelämnas. I den mån begreppet public service existerar i Norge praktiseras det åtminstone inte i denna dokumentär. För hur ska den som inte är insatt i frågan själv kunna ta ställning och värja sig mot det överväldigande "bevismaterial" som förs fram i programmet?

Flertalet ögonvittnen avlöser varandra och berättar historier vi alla hört i en eller annan form men med samma ingredienser: mystiska bilar på ensliga skogsvägar, minst lika mystiska män, sövda vargar och plötsliga uppdykanden av varg i området. Dokumentären upplyser också om andra vittnesmål i sammanhanget såsom klippta klor på vilda vargar och transporter av ett antal vargvalpar mellan Sverige och Norge.

Projekt Vargs resonemang under mitten av 70-talet om utplantering av varg som en möjlig lösning för att bevara vargstammen i Skandinavien sammanfaller i både tid och rum

med de tidigaste återetableringarna av varg. Sammanträffandet ger vatten på kvarnen för anhängarna av spekulationerna kring utplantering. Genetiska analyser talar inte för nära släktskap med djurparksvargar. Det är fullt möjligt och högst troligt att vargar tagit sig hit på egen hand. Ändå fortsätter ryktet om mänsklig inverkan vid vargens återetablering. Inte ens hänvisningar till de observationer om vargförekomst som rapporterats under hela 70-talet eller till vargens kapacitet att vandra mycket långt på kort tid tycks räcka.

Hur det faktiskt gick till när vargen etablerade sig här igen är dock varken tydligt eller självskrivet. Därmed lever debatten om den skandinaviska vargstammens ursprung vidare. Det finns ett oseriöst skimmer över påståendena kring utplantering, inte minst för att de inkluderar tankar om konspiratoriska myndigheter.

Ryktena lär fortsätta florerat, inte minst efter denna tivelaktiga doku-

SEN SIST

Trångt vid invigningsbandet som klipptes av Gustav.

Invigning av audioguide

Det räckte inte med en gång, vi gjorde det två gånger! Det vill säga - invigde vår nya audioguide. Först att använda den nya tekniken var barn från Kyrkhedens skola. Stormförtjusta rusade de från plats till plats i utställningen för att lära mer om de fyra stora med Björn Gustavssons lina röst i hörlurarna. Vid den mer seriösa invigningen någon dag senare medverkade Länsrådet Björn Sandborgh och Kommunalrådet Nils Persson. På bilden ses de ivrigt och vetgirigt knappa på sina audioguides.

Julmarknad

I slutet av november hölls traditionsenlig julmarknad med lokala hantverkare på Rovdjurscenter. Med snö på träden, tomte, glögg och musikunderhållning kom besökarna i julstämning.

Tre sidor

Observera att nyhetsbrevet i den digitala versionen denna gång är tre sidor.

Rovdjurscenter The Big Four , Nygård 7, 680 50 Ekshärad, Tel 0563 540 590, Fax 0563 540 598

www.rovdjurscenter.se

SEN SIST

Rovdjur - på gott och ont

Under en vecka i oktober deltog Rovdjurscenters biolog Annica Forsberg i en resa till Rumänien. Med fokus på ekoturism och rovdjur gav resan värdefulla uppslag om möjligheter och potential för utveckling av information och turism kring rovdjur.

Bergsområdet Karpaterna och dess omgivning är ett av de mest välbevarade ekosystemen i Europa. Här återfinns närmare en tredjedel av det europeiska beståndet av varg, lo och björn.

I Rumänien finns miljontals lösgående får. Potentialen för konflikt mellan rovdjur och människa är därmed stor. Även rumänska rovdjur tar chansen till lättfånga-

de byten och problemen känner vi igen. Men där slutar likheterna med skandinaviska förhållanden. Den hätska debatt som sedan länge präglar diskussionerna om stora rovdjur i Skandinavien saknas i stort. Herdar och vakthundar utgör tydliga inslag i den karpatiska landskapsbilden och är en självklarhet och anpassning sedan många generationer. Rovdjur är en del av vardagen – på gott och ont.

Naturturismen växer i Rumänien. Fokus på rovdjur är naturligt eftersom bestånden är stora och intresset hos besökare och turister ännu större. Byn Zarnesti är på väg att bli något av en utgångspunkt för turism i Karpaterna med omnejd. Byn är strate-

giskt belägen med närhet till såväl natur, djur som kulturella sevärdheter. Därmed börjar turismen få en stark och tydlig förankring i bygden. Hittills beräknar man att ungefär 150 arbetstillfällen genererats till följd av naturturismen i området, trots att den bara är i initialskedet. Detta betyder mycket för en bygd som lidit svårt ekonomiskt sedan revolutionen.

Ett informationscenter med fokus på stora rovdjur är på väg att etableras i området och tillströmningen av besökare beräknas därmed öka ytterligare. Fler arbetstillfällen såväl direkt som indirekt följer också av detta. På så sätt utgör rovdjur en allt större resurs. Har vi något att lära av detta?

VAD HÄNDER

Öppettider

Rovdjurscenter har öppet torsdagar - lördagar mellan kl 12-16. Vill man komma andra tider öppnar vi enligt överenskommelse.

De 100 bästa bilderna

National Geographics utställning med de hundra bästa bilderna kommer att finnas på Rovdjurscenter längre tid än planerat. Utställningen har lockat många besökare. För dig som inte sett den tidigare rekommenderar vi ett besök. Bilderna finns här till och med februari 2004.

Vi inspirerar...

En Montessoriskola i Gävle har under hösten jobbat med "de fyra stora" efter inspiration i vår utställning. Se deras arbete på hemsida: www.skola.gavle.se/monte
-Gå in på elevarbeten.

Audioguide

För våra besökare finns nu audioguide att låna. Guiden består av hörlurar med engelsk, tysk eller svenskspråkig berättarröst. Arne Weise är den som förmedlar den svenska versionen. För barn finns en egen guide med Björn Gustavsson som berättare. Björns röst känns igen av barnen från Alfons Åberg sagorna. Audioguiden ger utställningen ytterligare en dimension samt ökar upplevelsen och kunskapen om rovdjuren.

Rovdjurscenter The Big Four , Nygård 7, 680 50 Ekshärad, Tel 0563 540 590, Fax 0563 540 598

www.rovdjurscenter.se